

TAPOLCZAI LAPOK

EZELŐTT TAPOLCZA ÉS VIDÉKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN. KIADÓ ÉS TULAJDONOS: LÓWY B.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K.,
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések árszabály szerint.
Nyílt-tér sora 1 korona.

Háborus visszaélések.

Tapolcza, 1917. január 19.

„Meddig élsz még vissza türelmünkkel... óh Catilina...”

A sokat sanyargatott és mindenki által — enyhén szólva — kifosztott középosztálynak jankajáltása ez. Persze nem politikai értelemben.

A magyar embernek nem természete az áruikodás, a feljelentés. Keleti flegmával türi a nehéz sérelmeket addig, míg egészen elevenébe nem vágnak. Lassan-lassan elérkeztünk mi is ahhoz a határhoz, ahol türelmünknek végét látjuk. Eddig és ne tovább — kell mondanunk, mert a visszaélések már oly arányokat öltöttek, melyek szerény existenciáknak nemcsak megnehezítik a megélhetést, hanem azt valóságos torturává teszik. Azokat az áldozatokat és nélkülözéseket, melyeket a hazafiasság ró reánk nemcsak szükségből, de lelkes érzéstől áthatva elviseljük, mert a szent célt tartjuk és látjuk szem előtt. Tesszük ezt zúgolódás nélkül.

Azonban egyesek úgy találják, hogy a háború nem rossz üzlet, csak érteni kell a módját. A fogyasztók, hogy bibliai hasonlattal éljünk, nem mások mint „jambor nyáj,” melynek gyapuját a megkisérelt rugkapalódzás dacára is szépen le lehet nyírni. Csak mikor már az olló elevenbe talál, akkor hallatszik egy elkényszeredett bégetés. Ilyen a magyar középosztály, amely érdekének és jogainak megvédésére a háborús évek alatt példáját ritkító gyámoltalanságot árult el. Nálunk grasszál az ugynevezett uri gondolkodásmód, amely elég ideális dolog akkor, ha százezres jövödelmek lehetővé teszik.

De akit a hétköznapi gondok sulya megbénítanak, aki jövödelmét tudásának és fokozottabb munkájának dacára sem tudja megtöbbszörözni, abból már kitör a jaj-szó, kitör az elkéseredés azok ellen, kik kapzsi lelketlenségtől üzetve, sem hazafiasságot, sem emberiséget nem ismerve a törvények és rendeletek ellenére szemérmetlenül üzik visszaéléseiket.

Félre tehát az álszeméremmel!

Ha van termény, mely piacra kerül, ha van áru, mely vevőt vár, melyeknek ára hatóságilag megsabotott és közszükségleti cikket képeznek, kerüljön az végre valahára a hatóságilag megállapított áron forgalomba. Irgalom nélkül jelentsük fel azt és bünhődjék bárki legyen az, ki a megszorultakat zsarolni akarja. Ki abban bizik, hogy az eddig tanusított birka természet ezentul sem tagadja meg magát. Aki

visszaél, az kárunkra törekszik. Hideg vérrel vágja zsebre az illetéktelen hasznót és a jambor fogyasztó előtte a lekicsinylésnek és gunynak tárgya.

Nem tudjuk még ma, hogy mennyi nélkülözést, szenvedést fog még reánk róni a háború, megrögzött ellenségeinknek céljukat elérni nem szabad, mert el vagyunk tökélve mindent elviselni, mindenről lemondani azért, hogy életüket és vérüket áldozó testvéreink harcképesek maradhassanak. Első sorban ők legyenek ellátva, de azért nem akarunk sem tűrni, sem szenvedni, hogy egyesek visszaéléseik folytán nagy vagyonhoz jussanak. Oly vagyonhoz és oly jövödelmezhez, minőről békeidőben álmodni sem mertek és melyet nem tudásuk, képzettségük vagy szorgalmuk által értek el, mely három tényező előtt mindenkor meghajolunk, feltéve, ha a törvény keretein belül érvényesülnek, hanem éppen ellenkezőleg csak úgy szerezhették meg a soha nem remélt vagyon és jövödelmet, ha ellentétbe helyezkedtek nemcsak a törvényekkel és rendeletekkel, hanem még a legelemibb emberiséssel is. Csak úgy nyerhetjük meg a háborút, ha rendet teremtünk közszükségleteink körül. Ha azt látjuk, hogy nemcsak egyesek, de általánosságban mindenki arra kényszerül, hogy hajszányira se térjen el azon rendtől, amely azt célozza, hogy: *élni és élni hagyni.*

Gyarlók az emberek és minél kisebb az értelmiségük, annál kisebb persze a látókörük is, kezüket zsebükbe sülyesztik ahelyett, hogy kivénnék köteles részüket a köznek munkájából. Az ilyen rideg egoizmust nem lehet szép szóval és könyörgéssel meggyőzni, elrettentő példa kell neki, minél sürűbben és minél gyakrabban, hogy állandóan eszméleténél maradhasson.

Nem az a célunk, hogy ezen alkalommal még a sorok között is talán egyeseket kipécézzünk. Különbben, akinek nem inge, ne vegye magára. Célunk az, hogy legyen végre rend az árak körül, aki zsarol, az bünhődjék. A mai keserves véres idők még sem egészen arra valók, hogy akár kereskedő, akár iparos, akár őstermelő meg nem engedett haszonhoz jussanak. Boldogulásuknak tisztességes módon is nyitva az útja, aki pedig tisztességtelen uton akar járni, az vessen számot jó előre a következményekkel. Ezentul az ilyeneket kimélni nem fogjuk, kerüljenek a börtönbe, mert hazafiatlan és emberetlen eljárásukért mást nem érdemelnek. Legyünk mindanyian fegyvertelen katonái a köznek, mert csak így boldogulunk.

A Badacsonyvidék háziipara.

Igy télviz idején alkalmoszerű a háziiparról beszélni, midőn népünk egyéb foglalkozás hiányában idejét hasznosan, jövödelmezően tudja felhasználni a háziiparral való foglalkozással.

Vidékünkön a háziipar minden nemével megismerkedett már népünk és sok ezren vannak, akik azt részben saját, részben értékesítés céljából rendszeresen üzik. Volt már kosárkötő, seprűkötő, kefekötő, gyékényfonó, fafaragó tanfolyam. Alig van a tapolczai járásba egy-két község, amelyben egyik, vagy másik tanfolyamból ne lett volna, sőt több községben több tanfolyam, Tapolczán pedig tizenöt év óta nem mulott el tél, hogy az említett tanfolyamok közül egy ne lett volna, de volt év amidőn a háziipari foglalkozások közül kettő, sőt három féle tanfolyam is volt. Több ezren sajátították el azok egyikét és adták tovább ismereteiket azoknak, akik nem is vettek részt a tanfolyamokon. A legáltalánosabb volt a kosárkötés, amely a legegyszerűbb nyers vessző kosár fonásától a legfinomabb munkák készítését is felölelte, oly eredményt mutatván fel, amely a szakértők legteljesebb elismerését érdemelte ki. Hasonló volt az eredmény a balatonmenti községekben tartott gyékényfonó tanfolyamoknál is, felhasználván a Balatonpart nyújtotta nyers gyékény és sás feldolgozását. Nem kisebb volt az eredmény a cirokseprű, kefekötés és fafaragásból tartott tanfolyamokon. A cirokseprű kötésénél hiányzik azonban a nyersanyag, pedig tenyésztésére meg van minden alkalom. A cirokseprű kötésének elsajátítása könnyű, háziipar üzése jövödelmező.

Nem kisebb fontosságu volt a két alkalommal Tapolczán rendezett fafaragási tanfolyam, amelyen a gazdák a kocsiagy és küllő készítésén kívül minden a gazdaságban szükséges faeszközök, kocsí és szekérrészek helyes készítését sajátították el.

Ha népünk mindezen tanfolyamokon szerzett ismereteket csak otthonában is értékesíti, sok ezeret takarít meg, amely közzgazdasági szempontból oly haszon, mely idők folyamán tekintélyes összegre rug.

Ma, amikor egy-egy nyers vesszőkosár 2—3 korona, egy-egy cirokseprű 3—4 korona, bizonyára jövödelmező foglalkozás a háziipar üzése nemcsak akkor, midőn valaki saját használatára készíti azt, hanem akkor is, midőn azt értékesítés céljából készíti.

A háború sok hasznos intézménynek vágta útját. Ez okozta azt is, hogy a Tapolczavidéki Gazdakör tervbe vett háziipari Szövetkezete megalakuljon.

A Szövetkezet megalakulásához minden irányban meg van a szükséges kellék. Van már 50 kathasztrális állami fűzvesszőtermelő telep, amelyet éppen a háziipar terén elért szép siker eredményezett és indította arra a földmívelésügyi kormányt, hogy azt a Balatonvidéken létesítse. A Balaton gyékénye, sása is bő anyagot szolgáltat, amelyet eddig nagy mennyiségben Olaszország vásárolt meg olcsó pézen és mint feldolgozott árucikket hatványozott áron szállított vissza. Hát miért ne lehetnénk mi is ilyen élelmesekek? A háború utáni idők ugyanis intenzívebb gazdálkodást kívánnak az egész vonalon, bele kell abba illeszteni a háziipart is. Népünkben is meg van az ügyesség, a kedv a háziipar üzéséhez, csak vezető kell, aki a

dolgot irányítja, erre pedig a Tapolczavidéki Gazdakör eddigi munkássága és a jövőben remélhető jóindulata elég biztositékot nyújt és így megteremthető lesz vidékünkön a Háziipari Szövetkezet, amelynek haszna közgazdasági téren is vidékünk javát fogja munkálni.

Régi dolgok.

***

A Magyar Földrajzi Társaság folyóiratában, a „Földrajzi Közlemények”-ben, dr. Holub József érdekes tanulmányt írt a „Zala vármegye kiterjedése és határai a középkorban” címen, amelyből a bennünket közelebbről érdeklő részeit az alábbiakban közöljük:

Krónikáink szerint *Vérbulcsu*, a hatodik törzs vezére volt az, aki a Balaton körül telepedett le. Részleteket nem tudunk meg elbeszélésükéből, van azonban egy nemzetiségük, a *Lád* vagy *Vérbulcsu*, amelynek birtokai a Balaton mellett terültek el, tehát ott, ahova a krónikák *Vérbulcsu* foglalását helyezik s tudjuk, hogy *Lád* helység, a nemzetség egyik nevének fentartója, a Badacsony hegy nyugati oldalán, Badacsonytomaj és Tördenicz között fekszik.

Bulcsu 949 körül Konstantinápolyban járt Konstantinus császárnál, aki megemlékezett róla a birodalom kormányzásáról írott munkájában s fentartotta számukra apja nevét is: „Tudnivaló — írja a császár — hogy *Bulcsu karkhász* fia *Kálé* karkhásznak, a *Kálé* pedig tulajdonnév, a karkhasz meg méltóság, valamint a gülász is, mely főlebbvaló a karkhásznál. Ennek a *Kalénak*, *Kálnak* nevét örzi a számos *Kál* helység a Balaton északnyugati partja mentén s a *Kálivölgy*, sőt egy szomszédos határ *Harka* nevű dűlője még viseli méltóságának (karkhasz, harka) emlékét is.

Bulcsu választása kitűnő volt. A megszállott terület a Bakony s a Balaton szomszédságában feküdt, a természet el látta minden jóval, Privina és Koczal fejedelemségének emlékei, a keresztény és szláv kultúra nyomai nem tűntek el teljesen, ezek is emelték értékét. Mindezek mellett még geográfiai helyzete is olyan volt, hogy itt keresztelték egymást a dél, délnyugat és nyugat felé vezető hadiutak, s mivel a kalandozásokban egyelőre Itália volt a cél, a hódításnak délnyugati iránya folytán csak növekedhetett e törzs hatalma.

Pontosan megállapított határokról természetesen nem volt szó, amekkora területre szüksége volt a törzsnek, akkorát szált meg s ha kellett, tovább terjeszkedett.

Anonymus szerint Árpád a Drávaig foglalt el mindent. Az természetes, hogy eljutottak a magyarok odáig, sőt tovább is, hisz 898-ban már Olaszországban járnak, de a Dunántúli déli, délnyugati részét egyelőre nem szállották meg. Egyrészt nem is volt erre szükség, másrészt pedig azok a roppant erdőségek, amelyek nagy szélességben körülvették az országot, itt nyugaton épp úgy mint északon, kitűnő természetes védelemmel szolgáltak jó ideig s csak az átjárásokat, a nyiltabb részeket kellett mesterségesen *gyepükkel* megerősíteni.

Ez általános szokás volt Európában már a korai középkorban, a magyarok tehát itt találták a gyeplérendszert és fel is használták az elfoglalt területek védelmére. A gyepek készítését, javítását, rajtuk utak, kapuk vágását a meghódítottakkal végeztették, később pedig e munkát az illető gyepekhez legközelebb eső királyi vármegyék várszolgái, sőt egyházi és világi földesurak szolgái is végezték.

Emlékeinkben számos nyoma maradt fenn még a zalai gyepeknek, helynevekben: Zalalövő, Besenyő, Streleczlaka, Vaskapu, Véged, Kolos. Gyepű, Gyepűs, mivel azonban ezekből egy oly sajátos gyeplévonatra következtethetünk, mely a megye belső területén vonult végig, nem e fejezet keretébe tartozik tárgyalásuk. Annyit azonban megemlítnék, hogy valószínűleg az

avar-ring maradványainak köszönhetik eredetüket e gyeplé mutató elnevezések.

Induljunk el most a megye északkeleti csúcsától s haladjunk nyugat felé Veszprém vármegye határára.

A dörgicse—akali vonalig húzódó keskeny terület a Balaton s Veszprém vármegye közé van szorítva, s a térképre vetett első pillantás is azt a gondolatot kelti fel, hogy itt ingadozások lehettek, mert Veszprém részéről bizonyára megvolt a főrekvés, hogy magához vonzza ezt és eljusson végig e vonalon a Balatonig. A Bakony végnyulványainak völgyei Veszprémből ide nyíltak, erre sietett a Balatonba több kisebb-nagyobb patak s a természeti alakulatok is megkönnyítették a terjeszkedést dél felé. Nem szabad elfelejtenünk azt sem, hogy a veszprémi püspökség és káptalan birtokában volt jórészt e terület, s az ő veszprémmegyei birtokaik vették minden oldalról körül. Ez magyarázza azután meg, hogy nemcsak gyakran helyezik e helységeket okleveleink Veszprém vármegyébe, hanem több esetben olvassuk azt is, hogy ennek a vármegyének hatósága járt el itt fekvő zalavármegyei helységeiben.

Kétségtelen azonban, hogy a vármegye erősen ragaszkodott a Balatonpartjához, s e mellett még bizonyára nem kis része volt e vidék megtartásában a tihanyi apátság is, amelynek birtokai jórésztben szintén itt terültek el s amely ellenállni igyekezett a veszprémi püspök felszívó erejének mint királyi kegyuraság alá tartozó apátság.

Alsóörs, Felsőörs. *Lovas* e nyulvány legkeletibb lakott helyei.

Alsóörs királyi birtokról 1290-ben, 1312-ben és 1313-ban azt olvassuk, hogy zalavármegyei helység. 1352-ben pedig Veszprém vármegye hatósága végeztet itt vizsgálatot elfoglalt földek ügyében.

Felsőörsön az egész XIV. és XV. században ezt a bizonytalanságot látjuk, váltokozva majd Zalába, majd Veszprémbe sorozzák okleveleink, nemcsak adománylevelek vagy örökvallások, hanem megyei kiadványok is, amelyek e kérdésnél nagyobb súllyal esnek a mérlegbe, mint amazok.

Érdekes azonban, hogy Lovast, amely Alsóörs szomszédságában fekszik, sohasem emlegetik okleveleink Veszprém vármegyében, hanem mindig Zalában, így 1290-ben, 1362-ben és 1393-ban.

Lovas nem szerepel a pápai tizedszedők számadásaiban, Örs azonban kettő is, s mindkettő a zalai főesperesség területén; ingadozások esetén az egyházközigazgatási beosztás mindig erős és biztos alapot szolgáltat, mert itt nem oly könnyen voltak változtatások megejtethetők s minden egyes esetben a pápa engedélyét kellett kikérni.

Paloznakot és Csopakot is számították néha Veszprémhez, így azt 1330-ban, ezt pedig 1383-ban sőt Fűredet, Szöllöst és Vászolyt is, azonban ez utóbbiakat mint a veszprémvármegyei Esegvár tartozékait 1459-ben, ami ez esetben érthető, mert e vár tartozékai túlnyomó részben ott terülvén el, oda igyekezett vonzani szomszéd vármegye részeit is. Vászolyt azonban már korábban is emlegetik mint veszprémvármegyei helyet; 1440-ben, 1449-ben azonban már megint Zalába sodorják. A tizedszámadások szerint pedig mindhárom helység a zalai főesperesség kerületébe tartozott, épp úgy, mint Nagypécsely, amelyet azonban néha mégis Veszprémbe helyeztek, így pl. 1460-ban, mikor Mencseli István egy veszprémvármegyei telkét elcseréli a veszprémi káptalannak egy nagypécseli telkével.

Mencshelynél Veszprémmegye még jobban beékelődik megyénk e keleti nyulványába, itt azután a határ északnak fordul, elhalad Nagyvázsony mellett, Pulánál erősen kiszögellik s északnyugat felé vonul Karaköig, ahol Vas vármegye határához ér el.

A Mencshely—Vázsony—Pula vidék határáról Szent László 1082-i oklevelében van szó, amelyben összeírta a veszprémi püspökség javait; bár az oklevél kétség-

telenül hamis, adatai mégis felhasználhatók, mert a XIII. század második felére vetnek világot, amikor az oklevelet készítették. Ebben Leány(falu) határaitól Nagyvázsony szomszédságában ezeket olvassuk: a Balaton felől, azaz délről, azon út körül van a határa, ahol a Zalát Veszprémtől elválasztó határ vonul, egészen Vigándig megy, azután visszatér Vázsonyhoz, ahonnan kiindult.

Ez az út, amelyről az oklevél beszél, az a dűlőt lehetett, amely Nagyvázsonyból Pulán át haladt az Eger vize mellett s Imár pusztán át Dörögdre vezetett. Volt egy fontosabb utvonat is e vidéken, a későbbi pósta-út: Nagyvázsony—Vigánt—Petend. de ez jóval délibb irányban vonult. Így azután valószínű, hogy ez a Veszprém-benyuló ék akkor nem Zalához, hanem Veszprémhez tartozott.

KÖZSÉGHAZABÓL.

99—917.

Zalavármegye alispánja 44051. n. 1916. sz. rendeletével az 1017. évi tavaszi vetőmagszükséglet hatósági összeírását elrendelte.

Ennek folytán felhívom mindazokat, kik tavaszi buza, árpa, zab és tengeri vetőmagszükségletüket a hatóság útján akarják biztosítani, az összeírási jegyzékbe leendő felvétel végett a városházán a főjegyzői irodában a hivatalos órák alatt e hó 25-ikéig jelentkezzenek, mert a jelentkezés lezárása utáni kérelmek figyelembevételére nem lesznek.

Akik pedig takarmány répavetőmag szükségletüket nem tudják egyébként beszerezni, azok igényeikkel közvetlenül a zalavármegyei gazdasági egyesülethez, vagy a vetőmagellenőrző bizottsághoz fordulhatnak.

A tavaszi buza, árpa, zab és fajtengeri ára mázsánként 55 korona, a közönséges tengeri ára 51 korona, köles ára 50 korona. A vetőmagvak ára a feladó állomásra szállítva zsákkal együtt értendő. A szállítási költséget a fél viseli. A kormány nem vállal felelősséget azért, hogy a vetőmag kellő időben megérkezik-e, azért sem, hogy az elvetett vetőmag eredményes termést szolgáltat-e, jól fog-e csírázni s jól fog-e kelni; tavaszi buza csak kivételes esetben és kisebb tételekben lesz engedélyezve.

Horváth Jenő
főjegyző.

Eladó tűzifa.

Dr. Békássy István dobosi erdejében eladásra kerül nagyobb mennyiségű I. osztályu bükkszász

K 80 } erdei
bükkdorong „ 60 } ölen-

Előjegyzéseket elfogad

SCHWARZ EMIL cég

Tapolcza.

Adakozzunk a tapolczai Erzsébet korházban ápolt hős katonáink javára!

Hőföldte készül a Nem mély a reményt, váj jövődöt ma sirt magyar messzi, mes közöttünk, s

A fiát sira ságát, elmu Munkás éve volt, hogy boldog emb szomorú, b hódított föld

A győzelm van. Minde elveszünk, v román falu e nyolcasok: a házak a r vár... egy fiát...

Huszonhe Emlék e k iskola volt a negyedik kilencszázti tudja bevált Te már nem bajtársaid a ki közibünk igen nagy h emlitik harc

Igen, hős erős akara rólad valam fölött emléke

A tulipán negyedikbe Előkerült magyarruha voltunk, itt Tizenötödik

a városon, dalt lopott voltunk, ap és mi az lettünk. Re tüntetésünk adásra kell zúdult föl abból nem

hogy a kis mert hazat mégis ben voltál, dac tottuk: h osztályból. minden be

Alpár taná Brr, néme Vastagh te Ó aztán e adták, k meg is ke az adott osztályba, Kertész. A pedig, ki ellenére a

A két k el a talál román fal Hósi ha olyan a c el, bucsuz apa, kinék véres zivale, aki történelem

hogy ez amely az Hósi halá kapcsolód csata tört ez a kiál Rumanu

HIREK.

Siratás.

***

Hőföldte mezőn sirt ásnak. Katonának készül a végső lakás, katonák ássák. Nem mély a gödör, de arra elég, hogy sok reményt, vágyat, örömet és boldogságot, jövődőt magába zárjon. Katonák ássák a sirt magyar bakának, az önkéntes urnak és messzi, messzi a domborulót hanttól, itt közöttünk, sír egy öreg, törődött ember...

A fiát siratja. A reménységét, a boldogságát, elmúlt örömeit temeti könnyeivel. Munkás éveinek minden küzdése a fiáért volt, hogy csak az tanulhasson, lehessen boldog ember, a fiúért, kit a január egy szomorú, borús napján hantoltak el a hódított földön.

A győzelemnek, ó annak is, nagy ára van. Minden talpalattnyi földért, melyet elveszünk, vért, életet kell adnunk... Egy román falu ellen indultak rohamra a negyvennyolcasok: Romanu apró házáért. A falu, a házak a mieink lettek, de egy apa hiába vár... egy apa, kit tudja hány, siratja fiát...

Huszonheten vagyunk egy csoportképen. Emlék e kép az időről, mikor a polgári iskola volt a tanítónk. Huszonheten voltunk a negyedikben, kik megígértük, hogy ezerkilencszáztizennyolcban találkozunk. Ki tudja beváltani szavát, ki él a huszonhétből? Te már nem, drága barátom, kit eltemettek bajtársaid a románok földjén. Egyik közülük, ki közibünk tartozott, írta meg, hogy igen igen nagy hős voltál, hogy nevedet tisztelve említik harcos társaid.

Igen, hősnek kellett lenned, mert volt erős akaratom. Bocsáss meg, elmondok rólad valamit, mikor korán lezárult életed fölött emlékezem.

A tulipán bontogatta szirmait, mikor mi a negyedikbe jártunk. Gyönyörű március volt. Előkerült a divatját mult vilézkötéses magyarruha, a kucsma és mi boldogok voltunk, ittasak a daltól: hej magyar nép... Tizenötödiken tüntettünk. Vegig vonultunk a városon, zászlót lobogtatott a szél előttünk, dalt lopott el ajkunkról. És mi büszkek voltunk, apáink boldogok: látták a jövődőt és mi az ő nézésüktől még bátrabbak lettünk. Redl igazgató ur, megtudva a mi tüntetésünket, kihirdette, hogy délután előadásra kell mennünk. Nohát ez nem járja, zúdult föl a negyedik és kimondtuk, hogy abból nem lesz semmi. Megakadályoztuk, hogy a kisebbek bemehessenek az iskolába: mert hazaáruló, aki e napon tanul. És te mégis bementél, mert te erős akaratom voltál, dacoltál mindönkkel, kik feléd kiáltottak: hazaáruló, kik kihurcoltunk az osztályból. Hosszas kapacitálás után mégis minden bementünk a helyeinkre, igaz, hogy Alpár tanár ur megígérte, hogy nem felelt. Brr, német óra lett volna. Majd néhai Vastagh tanár urnak következett az órája. Ő aztán elbánt velünk: Ha már szavakat adtátok, hogy nem jöttök be, akkor azt meg is kell tartani. Az első legyen előtetek az adott szó selysege. Két fiu van az osztályba, aki helyesen járt el, a két Kertész. Az egyik nem jött be, a másik pedig, ki nem tartott veletek és erőszakotk ellenére a maga akaratát követte.

A két Kertész közül az egyik, nem jöhet el a találkozásra. Örökre ott maradt egy kis román falu temetőjében, a hősök sirtja között.

Hősi halál, ezzel a két szóval, amelynek olyan a csengése, mint a kürté, temetnek el, bucsuztatnak el sok, de sok embert. Az apa, kinek fia hősi halált halt, érzi e, hogy véres zivatar ragadta el a halottat, hogy vele, aki most a hideg földet öleli, a történelem tett istenséget a világ fölött, hogy ez az egy is része volt a milliának, amely az országaink sorsát vitte diadalra? Hősi halált halt; életével és halálával bekapcsolódott a történelembe, talán egy csata történelmében, csak kiáltott egyet és ez a kiáltás végigharsogott a katonák során: Rumanu falu a miénk lett.

A győzelemnek ára van. Mi győztünk, de egy szegény ember nagyon, de nagyon sokat veszített, mindent... a fiát. Mi ujjongunk a győzelem fölött, egy szegény apa mig csak él, siratja...

Apró versek a hétről

***

Nincs olyan hely
Bárhová fuss,
Hol rád nem lel
A fotográfus.
Ha sült a nap,
Hamar lekap. —
Igy követem én a
Hívatott
A versben a divatot.

Mint sok bátor
Versifikátor
Rimet csap mindeure,
Igy támadt e genre.
Példa ide Szentgál,
Ha nagyon molesztál
Akárki, akármi,
Azért van a lapunk,
Egy pár rimet csapunk
S könnyű ott lerátni...

A sértés nem lesz kenyerünk,
Érdemet elismerünk,
Itt van mindjárt egy nagy cég
Szembe rózsám, mondjuk Gauzék, —
Hol ezelőtt ecet égett,
Terjesztesnek oly fényességet
Mint a napuak tükre, —
Pláne új gépiükre
Sok dicsőség háru,
Tiétek
A vétek
Ha most is beszéltek —
Azsiáru.

A nyersolaj oly kincs,
Mely nincs.
A bölcs bizottságnak
Jár az nyelve,
Takarékosság az elve:
Ha mindjárt sötét lesz szobámba,
Csak az utcán égjen minden lámpa
Égjen egész éjjel
Szerte-széjjel, —
Mert hát még mindig az a baj
Hogy kevés a nyersolaj!

Bujtorjános Bujtor János

Uj közjegyző Tapolczán. Takács Jenő tapolczai kir. közjegyző saját kérelmére nyugalmába helyeztetett. Az igazságügy-miniszter Takács Jenő helyébe dr. Róth Aurel sümegi közjegyzőt Tapolczára helyezte át, — dr. Takács Jenő tapolczai királyi közjegyzőhelyettesét pedig Sümegre királyi közjegyzőül kinevezte. A nyugalmabavonulással és kinevezéssel két uri család távozik Tapolczáról, akik Tapolczra közeleti mozgalmából is mindig kivették részüket s így méltán sajnálattal vesszük tudomásul távozásukat, annál is inkább, mert végkép bucsut mondanak, aminek bizonyítéka, hogy Takács Jenő közjegyző tapolczai házat és szőlőjét is eladta. A család igricezi birtokára költözik. Őszinte tiszteletünket és becsülésünket viszi magával anyugalomba vonuló közjegyző.

Az érdem jutalma. Huszonöt évi munkásság elismerését látjuk a Tapolczai Takarékpénztár igazgatóságának ama határozatában, amellyel Szücs Jenőt, az intézet eddigi titkárát, helyettes igazgatójává ajánlja. — Bizonyos, hogy méltán megérdemli ő munkásságának huszonötödik évében ezt a tisztséget, ezt a bizalmat. Szücs Jenő az intézet fejlesztése körül sokat tett, azt legjobban tudhatják azok, kik e tisztségre ajánlják. De dicséretes munkásságot fejtett ki a köz érdekében is. A község pénzügyi műveleténél mindig hasznát vették az ő tudásának és most is, a megalakuló központi szeszifőző szövetkezet egyik lelkes hive. Az önzetlen munka nyert az előléptetésével méltó jutalmat.

Hősi halál. Kertész Ignác, a 48-ik gyalogezred önkéntese a romániai harctéren hősi halált halt. A nagyreményű bankhivatalnok halála nagy szomorúsággal tölti el Kapolcson lakó szüleit és mindazokat, kik az ifjut a tapolczai iskolázásának idejéből ismerték.

Esperesi kinevezés. Kéri Gyula szent-békkállai plébános a monostorapáti-i kerület eddigi helyettes esperese a kerület rendes esperesévé neveztetett ki.

A koronázás a moziban. Szerdán, f. hó 24-én mutatja be a tapolczai közönségnek az Apollo mozgó a koronázásról készült impozáns film mindkét részét. Nagy áldozataiba került a mozinak e film megszerzése, csak aztán a közönség cserbe ne hagyja. Délután 3 órakor az iskolák tanulóinak lesz bemutatva, majd este fél 7 órakor a következő előadás pedig 9 órakor kezdődik.

A Balatoni Szövetség közgyűlését folyó hó 28-án délelőtt 11 órakor Budapesten, a Magyar Országos Tűzoltószövetség tanács-termében tartja.

A Vörös-Kereszt Egyesület közgyűlése. A Vörös-Kereszt Egyesület tapolczai fiókjának közgyűlése holnap, hétfőn délután 2 órakor lesz a Kaszinó termében.

Egységes lisztárak az egész megyében. Bizonyára örömmel veszi a hatósági lisztet fogyasztó közönség azt a hírt, hogy az alispán a lisztárakat az egész megyében egységesen állapította meg.

Harmadszor is rekvirálnak. Az első országos rekvirálás nem járt a kívánt eredménnyel, éppen azért az Országos Közéletmezősi Hivatal elnöke második rekvirálást rendelt el, aminek úgy látszik szintén nem volt meg a kellő eredménye, mert Kürthy Lajos báró a közéletmezősi diktator az ország egyes vidéki hatóságaihoz táviratot intézett, amely azt kívánja, hogy rekviráljanak harmadszor is.

Megjött a tél. Tél uram csak úgy szívesen látott vendég, ha az ő megszokott köntösében köszönt be hozzánk. Eddig bizony csak azt mondhattuk, hogy megérkezett látogatásának ideje, de őt magát nem láttuk. Hiszen még a tél magja idejéig, egy-két hidegebb napot leszámítva, langyos, de állandóan esős időjárásunk volt, komor, borús, ködös napok, olyanok mint az emberek hangulata ebben a háborús világban. — Már-már kétségbeeső a gazdákra a sok csapadékos, langyos időjárás, amelyben a vetések a kipálással fenyegetnek. Nagyon kívánatos volt és a vetésekre védőanyagul szolgál a tegnap esett hótakaró. Talán még nem késő. Ha ezek után elemi csapás nem jön gazdaságunkra, úgy az ellenség kiéheztetési terve nem sikerül. Fegyverrel legyőztük őket, most már az eke, kasza lesz győzelmünk fegyvere, amelynek sikerében egy pillanatig sem szabad kételkednünk.

Furások Balatonfüreden. Balatonfüred fürdő jövője érdekében a Szent-Benedek rend és egyik előkelő pénztintézet között beható tárgyalások folynak. A fürdő fejlesztése érdekében most szénsavasvíz elnyerése céljából Lóczy Lajos dr. egyetemi tanár a Magyar földtani Intézet igazgatója nagyarányú furásokat eszközöl. Balatonfüred téli fürdő élete már most is elég élénk, az Erzsébet udvar állandóan tele van fürdővendéggel.

Huray-émlék Balatonfüreden. Balatonfüred volt kiváló orvosa, Huray István emlékének megörökítésére Halbik Cziprián tihanyi apát elnöklésével bizottság alakult. Szoborművel fogják a neves orvos emléket megörökíteni, melynek kivitelével Rajki István szobrászművészt bízták meg.

A Balatoni Élelmező Szövetkezet legközelebb megkezdí működését. Amelyik balatoni fürdőtelepen, vagy parti községben élelmezési nehézségek mutatkoztak vagy mutatkoznak, ott szervezkedés után a községeket a Szövetség még anyagilag is támogatja.

Nyilvános köszönet. — A Vörös-Kereszt Egyesület tapolczai fiókja javára Weiler Ignác ur 500 koronát volt kegyes adni. A nemes adakozónak hálás köszönetet mond

Az Elnökség.

A villamos áram használatának korlátozása tárgyában dr. Ságváry Jenő, főszolgabíró a következő határozatot hozta:
„A tapolcai villamos telep által szolgáltatott villamos áram használatát a 4470. 916. M. E. rendelet alapján a következőképpen korlátozom:

1. az utcai világítást az eddiginek a felére,
2. üzletekben, boltokban, az azokhoz tartozó iroda és raktárhelyiségekben a 3. §-ban megállapított záridő alatt a villamos világítás tilos.

3. Étkező és szórakozó helyiségek világításánál egy-egy elfoglalt asztal felett csak egy 25 gyertyafényű izzólámpa éghet.

4. Kirakatok megvilágítása, reklám célú világítás tilos, csillárokból csak egy égő használható.

5. Magánlakásokban, egy helyiségben, egy égőnél több nem használható.

6. Nappali áram hetenkint hétfő és csütörtöki napokon lesz ipari és egyéb célokra szolgáltatható.

A 4470—916. M. E. és ennek keretében kiadott ezen véghatározatom rendelkezéseinek áthágása 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntethető kihágást képez.

Ezen véghatározatomat az 1901. XX. t.-c. 8. §. 6. pontja alapján azonnal végrehajthatónak mondom ki, amellyel szemben — a szokásos módon, dobszó útján való közhírré tételtől számított 15 napon belül hatóságomnál beadható és Zala vármegye alispánjához intézendő — birtokon kívül — fellebbezésnek van helye.

A folyó évi gálacsükséglet összeírása.
Árvay Lajos Zalavármegye alispánja a folyó évi gálacsükséglet összeírása céljából rendeletet adott ki, amelyből a gazdákat érdeklő pontokat a következőkben hozzuk:

A folyó évben a megye szőlőbirtokosai részére a földmivelésügyi kormány által kiadandó rézgálacnak kellő időben leendő szétosztása céljából a sükséglet összeírását az alábbi utasításoknak megfelelően elrendelem:

A községek előljáróságai a község határában fekvő szőlők összes birtokosait, (akár a községben, akár a szőlőhegyben, akár más községekben laknak is azok) haladéktalanul hívják fel arra, hogy a) beültetett szőlőterületük nagyságát, b) netán meglévő rézgálac készletük mennyiségét, c) rézgálac sükségletüket a községi előljáróságnál február 15-ig pontosan bejelentésük.

Mint hogy a múlt évben sok zavart és egyeseknek károkat is okozott az, hogy a bejelentésre kitűzött határidőt elmulasztották: a szőlőbirtokosok a felhívással egyidejűleg figyelmeztetendők, hogy ha a jelentkezésre kitűzött határidőt elmulasztják, nem számíthatnak arra, hogy igényeikre nézve kielégítve lesznek.

Mint hogy továbbá az igények csak korlátozva lesznek kielégíthetők, egy katasztrális holdra legfeljebb csak 16 kilogramm lesz igényelhető és csak az ennek megfelelő vételár lesz annak idején befizetendő.

Az előljáróság köteles a bejelentett adatokat a megfelelő kimutatásba bejegyezni.

Mint hogy egyes községi előljáróságok felületes eljárása miatt a múlt évben oly egyének is részesültek a kiosztott rézgálacból, akiknek a kataszteri birtokívek szerint volt ugyan szőlőbirtokuk, de a valóságban egy szőlőtőkével sem bírtak: mint hogy továbbá számtalan panasz emeltetett azért is, hogy a szőlőterület kiterjedése nem a tényleges kiterjedéséhez híven lett fölvéve a kimutatásba: mint hogy az is zavarokra adott okot, hogy sokan a lakóhelyükön és nem annál a községnél jelentették be sükségeiket, amelynek határában szőlőjük fekszik: mint hogy egyes községekben nem az előljáróság, hanem annak csak egyes tagjai jártak el s ez is panasz tárgya volt: minden község előljáróságának köteletségében áll, hogy a kimutatást előljárósági tanácsülésben átvizsgálja s amennyiben a bejelentett adatok a valóságnak nem felelnek meg, azokat kijavítsa és a helyes adatot egyúttal a kimutatás 4, 5, 6. rovatait összegezve ezek után a kimutatást lezár-

ja és aláírásával ellátja s arról azon célból, hogy a kiosztást és pénzbeszedést pontosan teljesíthesse, a maga számára másolatot készítsen.

A helybeli, valamint a másutt lakó, de a községben szőlőbirtokkal bíró szőlőbirtokosok értesítéséért és a bejelentett adatok helyességéért a községi előljáróság feyvelmi és anyagi felelősséggel tartozik.

A kimutatások községi és körjegyzőségenként csoportosítva egy-egy összesített kimutatóján kapcsán február 20-ig a járásiszolgabíróhoz, terjesztendők be, aki azokat átvizsgálja, a sükséghez képest helyesbíteni és hozzájárul és pedig a főszolgabírók járási összesített kimutatás kapcsán február 25-ig betérjeszteni tartoznak.

Mint hogy előreláthatólag mégis lesznek a fönntemlített figyelmeztetés dacára is olyanok, akik önhibájukon kívül későbbben jelentkeznek, ezekről a községi előljáróságok a kimutatást elkészíteni és a fenteladottak szerinti eljárás után közvetlenül hozzám betérjeszteni tartoznak.

Az elkészve jelentkezők figyelmeztetendők, hogy a részökre kiutalandó rézgálac árán kívül azon szállítási és csomagolási költségeket is viselni tartoznak, amelynek annak következtében merülnek föl, hogy a rézgálac külön lesz számukra a bejelentés elkészése miatt kiküldendő.

A rézgálac ára a földmivelésügyi miniszter ur által még nincs mellapítva s így az csak az e tárgyban kiadandó miniszteri rendelet közlésekor lesz a szőlőbirtokosok tájékoztatása és a tényleg kiosztandó rézgálac mennyiség értékének beszédése végett a községi előljáróságok tudomására hozva.

A rézgálac árára csak annyi pénzt kívánok beszédetni, mint amennyit a vármegyében tényleg kiosztandó rézgálacért a szállítási költségekkel együtt fizetni kell.

Felhívom tehát a községek előljáróságait, hogy majd akkor, amikor a rézgálac ára tudomásukra lesz hozva, a jelentkezőktől azt azonnal szedjék be és az ugyanakkor megadandó címre, a megjelölendő határidőig, rézgálac igényük különbeni elvesztése terhe alatt, haladéktalanul küldjék be.

Végül felvívom a községek előljáróságait, a községi és körjegyzőket, a járási főszolgabírákat és a r. t. városok polgármestereit, hogy ezen rendeletem értelmében a legnagyobb pontossággal teljesítsék köteleességüket és az összeírású jegyzékek betérjesztésére kapott határidőket pontosan betartsák.

A hivatalos órák rendje. A kormány tagjai a hivatalok vezetőihez felhívást intéztek, hogy mindazokban az állami és közhivatalokban, amelyekben még a délelőti s délutáni hivatalos idő van használatban, az egyolytában tartandó hivatalos órákat léptessék életbe. A cél az, hogy lehetőleg esti világításra ne legyen sükség s a fűtésnél is nagyobb megtakarítás legyen eszközölhető. A miniszterek eltávolítják a gyertyával való világítást is. Azoknál a hivataloknál, ahol az esti világítás nélkülözhetetlen, megszabja a világítás maximumát. A fűtőanyag kimelésére különösen felhívja a hivatalfőnökök figyelmét, amennyiben hangsúlyozza, hogy a meglévő készletekkel úgy kell gazdálkodniok, hogy a téli hónapok végéig elegendők legyenek s ahol tűzifa beszerezhető, ne vegyék igénybe a szénkészleteket, mert a szén a nagyvárosok fűtésére és világítására sükséges.

Eladó birtok.

7072 □-öl, egy része olytványszőlő, rajta uri lak, hálószoba, ebédlő, konyha, speiz, pince, veranda és boros pince. Stiria tetőzet. Rendesi állomással szembe. Bővebbet:

VASS KÁROLY tulajdonosnál
Kövágóörsön.

Özv. Klein Mórné

**diskai szőlője
szabadkézből eladó.**

**Vasuti
menetrendek**

kaphatók
Lówy B. könyvkereskedésében.

Arany János utca 12. számú

házamat eladom

Hirsh Dávid
Tapolca.

Arany János-utca 26. sz. alatt levő

**HÁZUNKAT
szabadkézből eladni.**

szándékozunk.

Bővebbet: Szollár testvéreknél.

A

„TAPOLCZAI LAPOK”

ELŐFIZETÉSI DIJA:

Egész évre . . . . . K 10

Fél évre . . . . . K 5

XXVII. év

1917.

ÉVES HIRDETÉSEK
JUTÁNYOS ÁRON

**ESTERHÁZY HERCEGI HITBIZOMÁNY.
Tűzifa kapható**

a hercegi uradalom szóczi vágásában.
1. oszt. cserhasábfának az ára ott az erdőn fizetve azonnali szállítási kötelezettséggel méterenként 20 korona, vagyis ölenként 80 korona árban.

Sáska, 1917. január 10-én.

Hercegi Erdőkezelőség

Sáska.

Nyomatott
LÓWY B. könyvnyomdájában.
Tapolca.

T

Előfizetési ár:
negyed

Hős

A belügyminiszter törvényjavaslata ház elé, a r. t. hazáért küzdő emlékének megjelölésére javaslatból a törvény lesz.

Mindazok, akik háboruban a hazáért küzdtek, ben híven tesznek a nemzet oszlopait emelték, váltak érdemutókkor hálás emlékeztető, akik életükkel a hazáért küzdtek, a község anyagi méltó emlékeztető, akik világháborúban adóztak.

A részletek miniszter rendeletében indokolásba kerültek a község a részletekben emelték a védelmében maradáronként a község morális szegények s esetre méltó egyszerűségük kivételben fiainak nevére.

A hősök törvényjavaslata hogy azok rettenetes világháborúban adóztak a minden várakozás ellenében Minden kisvárosban háboru után tábla is, amely fog égni a lángja.

Feltétlenül is magasztos nagyon jól a hősök emlékeztető a község volt egy v. kellett bizonyos nemcsak é ezért a földe.

Ugy érez a közönségnek hoznia, ne várni, hiszen a hősök emlékeztető a mainak ennyit létesített, járultak a r. t. elviselésére a jótékony